

**Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного
мистецтва**

Кафедра містобудування і архітектурного проектування

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан

Є.В. Новак

“ ___ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

Історія архітектури і містобудування

Основна

Освітньо-професійна програма Архітектура і містобудування

Спеціальність G17 «Архітектура і містобудування»

Галузь знань G «Інженерія, виробництво та будівництво»

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Мова навчання українська, англійська

Чернівці, 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія архітектури і містобудування» складена для здобувачів вищої освіти які навчаються за першим бакалаврським рівнем відповідно до освітньо-професійної програми Архітектура і містобудування, затверджена Вченою радою ЧНУ, протокол № _____ від _____ 2025 р.

Розробник: Баланюк Юліана Сергіївна, доцент кафедри архітектури, урбаністики і збереження об'єктів ЮНЕСКО.

Викладач: Баланюк Юліана Сергіївна, доцент кафедри архітектури, урбаністики і збереження об'єктів ЮНЕСКО.

Погоджено з гарантом ОНП _____ Наталія ВАТАМАНЮК

Погоджено методичною радою факультету АБДПМ
Протокол № 2 від «25» серпня 2025 року

Голова методичної ради факультету АБДПМ _____ Оксана ГАЛУНКА

Затверджено на засіданні кафедри містобудування та архітектурного проектування
Протокол № 2 від «26» серпня 2025 року

Завідувач кафедри _____ **Ігор ФОДЧУК**

Метою дисципліни «Історія архітектури і містобудування» є формування у здобувачів цілісного уявлення про еволюцію архітектурних форм, принципів проектування та урбаністичних підходів у контексті соціальних, культурних, економічних і технологічних змін від найдавніших часів до сьогодення. Окрема увага приділяється архітектурі ХХ століття як періоду найінтенсивніших трансформацій, що заклали основу сучасного архітектурного мислення.

Завдання дисципліни:

1. Сформувати розуміння взаємозв'язку архітектури з соціально політичним, культурним та ідеологічним контекстом кожного історичного періоду;
2. Ознайомити з етапами розвитку будівельної техніки, матеріалів і конструктивних рішень у різні епохи;
3. Дати ґрунтовні знання про містобудівні концепції, типологію архітектурних об'єктів і особливості планувальних структур історичних поселень;
4. Навчити аналізувати архітектурні пам'ятки та комплекси з точки зору функціональної, естетичної та конструктивної доцільності;
5. Забезпечити засвоєння фахової архітектурної термінології і розвиток навичок критичного мислення в історико-архітектурному аналізі. У підсумку вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **Знати:** особливості архітектурно-планувальних і містобудівних рішень провідних пам'яток архітектури та їхніх комплексів, поселень і міст різних історичних періодів; професійну архітектурну та мистецтвознавчу термінологію; методи ідентифікації та аналізу історичних об'єктів архітектури, містобудування й образотворчого мистецтва; принципи використання історико-архітектурного знання в сучасному проектуванні, зокрема у реконструктивній, реставраційній та реноваційній практиці; способи виявлення проблем історичного середовища та аргументованого формування проектних рішень. **Уміти:** професійно орієнтуватися в історичних стилях, епохах, типології архітектурних об'єктів та забудові історичних міст і селищ; застосовувати ключові поняття, терміни, категорії та факти історії архітектури і містобудування в дослідницькій та проектній діяльності; розпізнавати стилістичні особливості та етапи розвитку архітектури різних культур і цивілізацій; узагальнювати знання про архітектурні концепції та ідеї в історичній динаміці; складати тематичні термінологічні словники відповідно до конкретних наукових чи проектних завдань; аналізувати історичні об'єкти архітектури та містобудування, здійснювати їхню мистецтвознавчу й історико-архітектурну атрибуцію; створювати повні, системні описи пам'яток архітектури й образотворчого мистецтва; розрізняти та інтерпретувати найвизначніші твори архітектури, образотворчого мистецтва та їхніх авторів; використовувати історичний досвід для оцінки якості проектних рішень та

Результати навчання

Навчальна дисципліна «Історія архітектури і містобудування» спрямована на забезпечення засвоєння таких *загальних і фахових компетентностей*:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері містобудування та архітектури, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, на основі застосування сучасних архітектурних теорій та методів, засобів суміжних наук.

ЗК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК02. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК07. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, їх місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ФК01. Усвідомлення соціально-економічних і культурних аспектів архітектури та містобудування.

ФК03. Усвідомлення особливостей розвитку історичних і сучасних стилів в архітектурі, містобудуванні, мистецтві та дизайні України та зарубіжних країн.

ФК08. Усвідомлення теоретико-методологічних основ архітектурного проектування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів.

ФК12. Усвідомлення особливостей використання різних типів конструктивних та інженерних систем і мереж, їх розрахунків в архітектурно-містобудівному проектуванні.

У результаті засвоєння змісту навчальної дисципліни студент має набути таких *програмних результатів навчання*:

ПР02. Знати основні засади та принципи архітектурно-містобудівної діяльності.

ПР03. Застосовувати теорії та методи фізико-математичних, природничих, технічних та гуманітарних наук для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування.

ПР04. Оцінювати фактори і вимоги, що визначають передумови архітектурно-містобудівного проектування.

ПР05. Застосовувати основні теорії проектування, реконструкції та реставрації архітектурно-містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів, сучасні методи і технології, міжнародний і вітчизняний

4

досвід для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування.

ПР06. Збирати, аналізувати й оцінювати інформацію з різних джерел, необхідну для прийняття обґрунтованих проєктних архітектурно містобудівних рішень.

ПР12. Застосовувати сучасні теоретико-методологічні та типологічні підходи до вирішення проблем формування та розвитку архітектурно містобудівного та ландшафтного середовища.

ПР16. Розуміти соціально-економічні, екологічні, етичні й естетичні наслідки пропонованих рішень у сфері містобудування та архітектури. ПР19. Організувати презентації та обговорення проєктів архітектурно містобудівного і ландшафтного середовища.

Опис змісту робочої програми навчальної дисципліни

Загальна інформація

Кількість Кількість
годин

Рік підготовки
Форма навчання
Семестр
кредитів
Вид підсумкового контролю
лекції
практичні
семінари
лабораторні
індивідуальні
дубль
завдання
самостійні роботи

Денна 1-2 1-4 8 240 60 - 60 - 120 - залік/іспит

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	сем	п	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Семестр I						

Теми занять	Змістовий модуль 1.					
Тема 1. Вступ до курсу. Зміст предмету.	5	2	-	-	-	3
Тема 2. Первісна архітектура: від печер до мегалітів.	5	2	-	-	-	3
Тема 3. Архітектура Месопотамії та Передньої Азії.	7	2	2	-	-	3
Тема 4. Архітектура Давнього Єгипту.	7	2	2	-	-	3
Тема 5. Індія, Китай та Доколумбова Америка: типологія храмів, сакральний простір.	6	-	3	-	-	3
Разом за ЗМ 1	30	8	7	-	-	15

5

Теми занять	Змістовий модуль 2.					
Тема 6. Архітектура Стародавньої Греції.	6	2	1	-	-	3
Тема 7. Архітектура Стародавнього Риму.	6	2	1	-	-	3
Тема 8. Ранньохристиянська архітектура.	7	3	1	-	-	3
Тема 9. Візантійська архітектура.	5	-	2	-	-	3
Тема 10. Архітектура Середньовічного Сходу: ісламський світ.	6	-	3	-	-	3
Разом за ЗМ 2	30	7	8	-	-	15
Разом за ЗМ 1-2	60	15	15	-	-	30
Семест II						
Теми занять	Змістовий модуль 3.					
Тема 11. Романіка: архітектура монастирів і	7	2	2	-	-	3

замків.						
Тема 12. Готика у Франції та Пн Європі.	7	2	2	-	-	3
Тема 13. Середньовічна архітектура Італії та європейська урбаністика.	5	2	2	-	-	3
Тема 14. Архітектура Відродження в Італії.	6	1	1	-	-	3
Тема 15. Архітектура Італії XVI-XVIIст.: від маньєризму до бароко.	5	1	-	-	-	3
Разом за ЗМ 3	30	8	7	-	-	15
Теми занять	Змістовий модуль 4.					
Тема 16. Бароко та класицизм: протиставлення та взаємовплив у європейській архітектурі XVII-XVIIIст	7	2	2	-	-	3
Тема 17. Генії епохи: життя та творчий спадок.	7	2	2	-	-	3
Тема 18. Неокласична архітектура.	5	2	-	-	-	3
Тема 19. Колоніальна архітектура та архітектура просвітництва.	5	-	2	-	-	3
Тема 20. Архітектура Сходу: Китай та Японія.	6	1	2	-	-	3
Разом за ЗМ 4	30	7	8	-	-	15
Разом за ЗМ 3-4	60	15	15	-	-	30
Усього годин за рік	120	30	30	-	-	60
Семестр III						
Теми занять	Змістовий модуль 5.					
Тема 21. Еклектика, неостилі, історизм.	7	2	2	-	-	3

Тема 22. Урбаністика індустріальної доби: Лондон, Париж, Відень.	6	1	2	-	-	3
Тема 23. Інженерна архітектура: залізо, скло, техніка.	6	2	1	-	-	3
Тема 24. Модерн / Арт-нуво в Європі.	7	2	2	-	-	3
Тема 25. Антоніо Гауді: поетика форми і натуралізм.	4	1	-	-	-	3
Разом за ЗМ 5	30	8	7	-	-	15
Теми занять	Змістовий модуль 6.					
Тема 26. Американська архітектура XIX століття.	7	2	2	-	-	3
Тема 27. Хмарочоси, корпоративна естетика.	5	-	2	-	-	3
Тема 28. Соціальні утопії та індустріальне місто XIX ст.	7	2	2	-	-	3
Тема 29. Становлення архітектурної освіти.	6	1	2	-	-	3
Тема 30. Загальний огляд архітектури XX ст.	5	2	-	-	-	3
Разом за ЗМ 6	30	7	8	-	-	15
Разом за ЗМ 5-6	60	15	15	-	-	30
Семестр IV						
Теми занять	Змістовий модуль 7.					
Тема 31. Перша світова війна і народження нової архітектури.	7	2	2	-	-	3
Тема 32. Соціальні зміни 1920х років і задачі архітектури.	6	2	1	-	-	3
Тема 33. Арт-деко як гедонізм міжвоєнного	6	1	2	-	-	3

двадцятиліття.						
Тема 34. Продовження традицій École des Beaux-Arts в ХХст.	6	1	2	-	-	3
Тема 35. Модернізм буржуазних демократій.	5	2	-	-	-	3
Разом за ЗМ 7	30	8	7	-	-	15
Теми занять	Змістовий модуль 8.					
Тема 36. Холодна війна в архітектурі.	7	2	2	-	-	3
Тема 37. Бруталізм і необруталізм.	5	-	2	-	-	3
Тема 38. Криза модернізму і змінена відношення до контексту.	7	2	2	-	-	3
Тема 39. Найважливіші архітектурні школи ХХст.	6	1	2	-	-	3
Тема 40. Технологічна еволюція висотного будівництва.	5	2	-	-	-	3

7

Разом за ЗМ 8	30	7	8	-	-	15
Разом за ЗМ 7-8	60	15	15	-	-	30
Усього годин за рік	120	30	30	-	-	60

Тематика семінарських занять з переліком питань

№ теми Назва теми (завдання)

ЗМ 1

Тема 3. Архітектура Месопотамії та Передньої Азії.

1. Основні типи споруд (зиккурати, палаці, міські укріплення) та їхня функція.
2. Використання матеріалів і конструктивні особливості архітектури (глина, цегла-сирець, арки, склепіння).
3. Символіка й вплив архітектури Месопотамії на подальший розвиток архітектури регіону.

Тема 4. Архітектура Давнього Єгипту.

1. Піраміди та гробнича архітектура: еволюція від мастаб до пірамід і «Долини царів».
2. Храм у Карнаку – структура та ідеологія.
3. Скальний храм Рамзеса II в Абу-Сімбелі – символіка та техніка будівництва.

Тема 5. Індія, Китай та Доколумбова Америка: типологія храмів, сакральний простір.

1. Храмова архітектура Давньої Індії – особливості індуїстських і буддистських храмів (ступи, печерні храми, дравідійський і нагара стиль).
2. Рання китайська архітектура – доу-гун, формування пагоди (Пагода Білої коні (I–II ст.), Пагода Дикої гуски (VII ст.))
3. Сакральний простір цивілізацій доколумбової Америки – піраміди та ритуальні центри майя, ацтеків і інків.
4. Порівняння сакрального простору – спільні риси й відмінності в уявленнях про світ, людину й божество в архітектурі цих культур.

ЗМ 2

Тема 6. Архітектура Стародавньої Греції.

1. Парфенон на Афінському акрополі – архітектурні та ідеологічні особливості.
2. Театр у Епідаврі – просторове рішення та акустика.

Тема 7. Архітектура Стародавнього Риму.

1. Колізей – конструктивні новації та роль у суспільному житті.
2. Римські терми (наприклад, Терми Каракалли) – простір дозвілля й інженерні рішення.

Тема 8. Ранньохристиянська архітектура.

1. Базилика Санта Сабіна в Римі – просторове рішення та символіка.
2. Мавзолей Галлії Плацидії в Равенні – поєднання архітектури й мозаїчного оздоблення.

Тема 9. Візантійська архітектура.

1. Айя-Софія в Константинополі – архітектурні новації та образ «небесного храму».
2. Формування та поширення хрестовокупольного храму – конструктивні й символічні особливості.

8

3. Купольна архітектура Балкан та Закавказзя – регіональні відмінності та вплив візантійської традиції.

Тема 10. Архітектура Середньовічного Сходу: ісламський світ.

1. Архітектура раних халіфатів – розвиток мечеті в Омейядському та Аббасидському халіфатах (мечеть Омейядів у Дамаску, Велика мечеть у Самаррі).
2. Типологія мечеті – планувальні схеми (гіпостильна, чотирипортальна, центральнокупольна) та їх еволюція в різних регіонах ісламського світу.
3. Палацова та громадська архітектура ісламу – Альгамбра, медресе, караван-сараї як осередки культури й побуту.
4. Декоративно-художнє оформлення – арабеска, каліграфія, мозаїка, кахлі та роль орнаменту в сакральному й світському просторі.

ЗМ 3

Тема 11. Романіка: архітектура монастирів і замків.

1. Романські бурги – структура, функції та приклади (Каркассон, Нюрнберг).

2. Містобудування доби романіки – формування середньовічного міста, укріплення та площі.
3. Замок Гогенштауфенів у Швабії та Марбургський замок – оборонні та житлові функції.

Тема 12. Готика у Франції та Пн Європі.

1. Собор у Шартрі – архітектурні особливості та вітражі як «Біблія у склі».
2. Ратуша в Брюгге та міська готика Фландрії – роль громадських будівель у Північній Європі.
3. Цегляна готика Балтійського регіону (Любек, Вісмар, Штральзунд) – характерні риси та приклади

Тема 13. Середньовічна архітектура Італії та європейська урбаністика. 1.

- Комунальні площі Італії (П'яцца дель Кампо в Сієні, П'яцца Сан Марко у Венеції) – організація громадського простору.
2. Середньовічне місто-фортеця – планування, стіни та брами (приклади: Каркассон, Лука).
3. Торгівля і ремесла як фактор формування середньовічного міста – ринки, гільдії, квартали купців.

Тема 14. Архітектура Відродження в Італії.

1. Купол собору Санта-Марія дель Фйоре у Флоренції (Брунеллескі) – інженерні новації та символ епохи.
2. Палаццо Медічі-Ріккарді у Флоренції – новий тип міського палацу.

ЗМ 4

Тема 16. Бароко та класицизм: протиставлення та взаємовплив у європейській архітектурі 17-18ст.

1. Барокова динаміка простору та плафонні розписи – ілюзія нескінченності й театральність сакрального інтер'єру.
2. Класицизм як «архітектура розуму» – ордерна система, симетрія, вплив античності.
3. Академізм XVII–XVIII ст. – роль художніх і архітектурних академій у формуванні канону та протиставленні бароко.

Тема 17. Генії епохи: життя та творчий спадок.

1. Франческо Борроміні та радикальна мова бароко – динаміка форм і новаторство простору (Сан-Карло алле Куатро Фонтане, Сант'Іво алла Сапієнца).

9

2. Карло Райнальді та перехід від бароко до класицизму в Римі – храми Санта-Аньезе ін Агоне та Санта-Марія ін Кампітеллі.
3. Клод Перро і французький класицизм: східний фасад Лувру як маніфест архітектури розуму.

Тема 19. Колоніальна архітектура та архітектура просвітництва. 1. Мехіко

- та Ліма – іспанське містобудування в Латинській Америці (площа майор, кафедральні собори).
2. Бароко в Бразилії – церкви Оуро-Прето й творчість Алейжадіньо.
3. Британська Індія – поєднання європейських форм і місцевих традицій (Калькутта, Мадрас).
4. Французька та британська Африка – форти, адміністративні центри й релігійні споруди (Сен-Луї в Сенегалі, Кейптаун).

Тема 20. Архітектура Сходу: Китай та Японія.

1. Заборонене місто в Пекіні (15 ст.) – імператорський палац як

відображення космології та влади.

2. Буддійська архітектура Китаю та Японії – розвиток пагод і монастирських комплексів.

3. Японські замки епохи Сьогунату (16–17 ст.) – оборонна й резиденційна архітектура (Хімедзі, Нідзьо).

ЗМ 5

Тема 21. Еклектика, неостилі, історизм.

1. Неоготика XIX ст. – від романтизму до символу національної ідентичності (Кельнський собор, Вестмінстерський палац).

2. Неоренесанс і необароко – міська репрезентативна архітектура (оперні театри, музеї, ратуші).

3. Неовізантійський і неороманський стилі – культова архітектура та пошук «національних витоків».

Тема 22. Урбаністика індустріальної доби: Лондон, Париж, Відень. 1.

Історизм у містобудуванні – еклектичні ансамблі й «стилізація під минуле» (Відень – Рінгштрассе, Париж – реконструкція Османа). 2.

Житлова забудова індустріальної доби – від робітничих бараків і тенementів до доходних будинків і перших соціальних проєктів. 3.

Громадські простори індустріального міста – парки, виставкові комплекси та нові типи споруд (Кришталевий палац у Лондоні, міські парки Парижа та Відня).

Тема 23. Інженерна архітектура: залізо, скло, техніка.

1. Нові матеріали й конструкції XIX ст. – використання заліза та скла, поява великих інженерних споруд.

2. Формування нових типів будівель – вокзали, мости, виставкові павільйони як символи індустріальної доби

Тема 24. Модерн / Арт-нуво в Європі.

1. Віктор Орта і брюссельський модерн – «Будинок Тасселя» та інтер'єри як синтез мистецтв.

2. Густав Клімт і Отто Вагнер у Відні – архітектура та декоративне мистецтво від «Сецесії» до міських проєктів.

3. Гектор Гімар у Парижі – станції паризького метро як символ французького арт-нуво.

ЗМ 6

Тема 26. Американська архітектура XIX століття.

1. Житлова архітектура XIX ст. – вікторіанські будинки й «brownstones» як тип міського середовища.

2. Будинок Опери в Нью-Йорку та інші громадські споруди – неостилі в архітектурі США.

3. Бруклінський міст (Джон і Вашингтон Роблінги, 1883) – інженерний символ американського прогресу.

Тема 27. Хмарочоси, корпоративна естетика.

1. Чиказька школа – народження хмарочоса, сталеві каркаси та скляні фасади.

2. Нью-Йорк у 1920–1930-х – хмарочоси як символ корпоративної влади (Вулворт-білдінг, Крайслер-білдінг, Емпайр-стейт-білдінг). 3.

Корпоративна архітектура першої половини XX ст. – роль банків, страхових компаній і бірж у формуванні нових типів будівель. Тема 28. Соціальні утопії та індустріальне місто XIX ст.

1. Витоки соціального утопізму XIX ст. – індустріалізація, урбанізація

2. Ебенізер Говард і концепція «міста-саду» – утопія гармонії природи й міста.

3. Тоні Гарньє та «Індустріальне місто» – проєкт як візія соціально орієнтованої урбаністики.

Тема 29. Становлення архітектурної освіти.

1. École des Beaux-Arts у Парижі – формування академічної системи архітектурної освіти в Європі.

2. Політехнічні школи XIX ст. у Німеччині та Австрії – поєднання архітектури й інженерних дисциплін.

3. Архітектурна освіта в Англії XIX ст. – професійні товариства, приватні школи та роль Королівського інституту британських архітекторів (RIBA).

ЗМ 7

Тема 31. Перша світова війна і народження нової архітектури. 1. Вплив Першої світової війни на руйнування й реконструкцію міст Європи (Реймс, Іпр, Верден).

2. Нові матеріали та технології у військовому будівництві – бетон, збірні конструкції, фортифікації.

3. Формування модерністичних ідей після війни – Баухаус у Німеччині та пошук «нової архітектури»

Тема 32. Соціальні зміни 1920х років і задачі архітектури. 1. Житловий комплекс «Карл-Маркс-Хоф» у Відні (1927–1930) – символ соціального житла 1920-х.

2. Архітектура нових типів громадських будівель – будинки культури, школи, робітничі клуби як відображення нових соціальних потреб.

Тема 33. Арт-деко як гедонізм міжвоєнного двадцятиліття. 1. Хмарочоси Нью-Йорка в стилі арт-деко – Крайслер-білдінг, Рокфеллер-центр як символи розкоші й корпоративного престижу. 2. Арт-деко в інтер'єрах і предметному дизайні – геометрія, дорогі матеріали, культ естетики задоволення.

3. Всесвітні виставки 1920–1930-х (Париж 1925, Нью-Йорк 1939) – поширення стилю та його міжнародний імідж.

Тема 34. Продовження традицій École des Beaux-Arts в ХХст. 1. Бібліотека Конгресу у Вашингтоні (Thomas Jefferson Building, 1897) – академічна спадщина École des Beaux-Arts у США.

2. Гранд-Централ Термінал у Нью-Йорку (1913) – Beaux-Arts як стиль транспортної інфраструктури.

3. Палац Легіону Честі в Сан-Франциско (1924) – неокласична інтерпретація Beaux-Arts у міжвоєнний період.

ЗМ 8

Тема 36. Холодна війна в архітектурі.

1. Сігрем-білдінг у Нью-Йорку (1958, Міс ван дер Рое) – міжнародний стиль і корпоративна естетика як прояв американської модерністської сили.

2. Капітолій у Чандигарху (1950-ті, Ле Корбюзьє) – Індія як поле ідеологічного суперництва та вітрина модернізму.

3. Американський павільйон Бакмінстера Фуллера на ЕКСПО-67 у Монреалі – архітектура «космічної ери» та технологічного оптимізму.

Тема 37. Бруталізм і необруталізм.

1. Витоки бруталізму – Ле Корбюзьє та Unité d'Habitation у Марселі як

маніфест нового житла (1947–1952).

2. Британський необруталізм – «Hunstanton School» (1954, Аллісон і Пітер Смітсони) та Барбікан у Лондоні.

3. Бруталізм у громадській архітектурі 1960–1970-х – Кембриджська бібліотека, Бостон-Сіті-Хол, Національний театр у Лондоні.

Тема 38. Криза модернізму і змінене відношення до контексту.

1. «Смерть модернізму»: критика функціоналізму після руйнування житлового комплексу Прюїтт-Айго (Сент-Луїс, 1972).

2. Роберт Вентурі «Complexity and Contradiction in Architecture» (1966) – зародження постмодерністичної чутливості.

3. Алдо Россі «Архітектура міста» (1966) – повернення до історичного контексту та типології міста.

Тема 39. Найважливіші архітектурні школи ХХст.

1. Баухаус у Німеччині – інтеграція мистецтва, дизайну й архітектури як основа модернізму.

2. Чиказький інститут архітектури та школа Чикаго – становлення американського модернізму.

3. Архітектурна школа АА (Architectural Association) у Лондоні – осередок новаторських ідей другої половини ХХ ст.

Ціна виконаного семінарського завдання складає 5 балів. Студент має змогу отримати оцінку «відмінно», якщо робота виконана без суттєвих помилок, в роботі присутнє обґрунтування прийнятих рішень та посилання на нормативну літературу. «Добре» - якщо робота / задача виконана на середньому рівні, присутні незначні помилки, але загалом прийняте рішення задовольняє умову задачі. «Задовільно» - якщо студент розуміє поставлену задачу, але виконав завдання на низькому рівні (не розуміє основні терміни / не виконав завдання або допустив значних помилок).

Якість виконання семінарських завдань дає змогу оцінити самостійну пошукову роботу студента, опрацювання додаткових джерел навчально методичні та нормативної літератури.

Завдання для самостійної роботи студентів

№ Теми для самостійної роботи Вид роботи

1 Функціональна та символічна роль сакральної архітектури в первісних суспільствах і ранніх цивілізаціях. Опрацювання літературних джерел.

2 Піраміда як архітектурний тип: від Єгипту до Мезоамерики — паралелі і відмінності.

3 Поліс і форум: порівняльна характеристика містобудівних принципів Греції та Риму.

4 Типологія храму в різних релігійних

традиціях: християнство, іслам, індуїзм, синто.

5 Візантійський хрестово-купольний храм і його вплив на архітектуру православного світу. 6 Архітектура готичного собору як відображення світогляду Середньовіччя.

7 Образ «ідеального міста» у Відродженні:

- теорія та приклади реалізації.
- 8 Роль особистості архітектора в епоху Відродження і Бароко: між ремеслом і мистецтвом. зробити презентацію. Розробити відеопрезентацію.
- 9 Символіка світла, простору і динаміки в бароковій архітектурі. Законспектувати. Розробити презентації до теми.
- 10 Архітектура Японії і Китаю: філософія простору та відношення до матеріалу. Законспектувати. Розробити презентації до теми.
- 11 Колоніальна архітектура як засіб культурної експансії: кейси в Африці, Азії та Америці. 12 Неостилі як прояви історичної ностальгії у XIX столітті. Законспектувати. Розробити презентації до теми.
- 13 Модерн як синтез мистецтва, ремесла і індустріальної епохи. Законспектувати. Розробити презентації до теми.
- 14 Виникнення хмарочоса і трансформація міського силуету в США наприкінці XIX ст. Розробити презентації до теми. Розробити презентації до теми. Розробити презентації до теми.
- Законспектуйте. Зазначте основні історичні періоди. Опрацювання літературних джерел.
- Опрацювання літературних джерел.
- 15 Архітектура між арт-нуво та арт-деко. Розробити презентації до теми.
- 16 Баухауз і його вплив на архітектурну освіту та естетику XX століття. XX століття (Ле Корбюзьє, Дженкс. Архіграм).
- 17 Соціальне замовлення і архітектура: порівняння радянського конструктивізму і модернізму в Західній Європі. Розробити відеопрезентацію.
- 18 Критика модернізму і поява нової уваги до контексту в архітектурі другої половини XX ст. Опрацювання літературних джерел. Розробити презентації до теми.
- 19 Порівняльна характеристика архітектурних шкіл XX століття: традиції, методи, світогляд. 20 Архітектурний маніфест як жанр: аналіз ключових текстів теми. Опрацювання літературних джерел. Законспектувати. Розробити презентації до теми.

Оцінювання самостійної роботи студентів проводяться також проведенням тестування в системі електронного навчання Мудл. З переліком тестових завдань можна ознайомитись в системі електронного навчання Мудл або безпосередньо у викладача.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Перелік завдань передбачених на самостійне опрацювання відповідно до кожної теми змістового модуля враховується в системі оцінювання поточного контролю. Виконання самостійної роботи оцінюється в 2 (два) бали.

Максимальна кількість балів за проходження тестування до кожної теми змістовного модуля 5 балів.

Методи навчання

До методів вивчення дисципліни «Історія архітектури і містобудування» належать: лекції, ілюстративні пояснення з допомогою комп'ютерної техніки, доповіді та виконання комплексу завдань для самостійної роботи студентів.

На лекції здійснюється послідовний і систематизований виклад кожної теми навчальної дисципліни та демонструванням на проекторі ілюстрацій для наочного сприйняття та засвоєння навчального матеріалу. Лекція органічно поєднується з іншими видами навчальних занять (зокрема з дисципліною «Архітектурне проектування», «Історія мистецтв») слугує підґрунтям для поглиблення і систематизації знань, які набуваються студентами у процесі аудиторної і позааудиторної навчальної роботи.

На семінарському занятті здійснюється демонстрація студентами презентацій з усною доповіддю. При цьому формуються вміння і навички практичного застосування теоретичного матеріалу шляхом індивідуального виконання студентом відповідно сформульованих завдань.

Система контролю та оцінювання

До системи контролю під час оцінювання студентів застосовуються наступні методи контролю: усного контролю, письмового/графічного контролю, тестового контролю, самоконтролю. Усний контроль проводиться шляхом опитування на занятті (питання-відповідь). Письмовий контроль здійснюється шляхом виконання письмового завдання або тестування. Для самоконтролю студентам наведено перелік питань, що відповідають змісту лекційного заняття.

Система контролю з навчальної дисципліни «Історія архітектури і містобудування» складається з таких форм контролю: поточний, модульний, підсумковий.

Поточний і модульний контроль навчальної роботи студентів передбачає рейтингове оцінювання знань, умінь і навичок студентів за окремими змістовими модулями та їх елементами. Оцінювання знань студентів відбувається на практичних заняттях, модульних контрольних роботах, заліку.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за результатами поточного контролю.

Навчальні досягнення студентів оцінюються відповідно до повноти і чіткості відповідей на кожному етапі контролю.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Кількість балів (іспит)	Сума рна к-ть балів			
Змістовий модуль 1-3-5-7							Змістовий модуль 2-4-6-8						30	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13		
6	5	5	6	5	5	6	5	6	6	5	5	5		

T1, T2 ... T13 – теми змістових модулів.

**Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни
Актуальні питання організації охорони та збереження матеріальної
культурної спадщини на міжнародному рівні на підсумковому контролі.**

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи ЄКТС. Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни, складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – **70 балів** та підсумкового модуль -контролю (іспит) – **30 балів**, за **100-бальною** університетською шкалою.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою
Оцінка за шкалою ЄКТС

Оцінка (бали) Пояснення за розширеною шкалою

Відмінно A (90-100) відмінно Добре B (80-89) дуже добре C (70-79) добре

Задовільно D (60-69) задовільно E (50-59) достатньо

Незадовільно

(незадовільно)
FX (35-49) F (1-34)
з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента з можливістю повторного складання до перескладання
(незадовільно)

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Охарактеризуйте архітектуру ранньокласових суспільств.
 2. Дайте визначення та охарактеризуйте терміни: дольмени, кромлехи, аліньмани. 3. Ранні печерні та відкриті поселення з кам'яних (сирцевих) будинків. Причини переходу від округлої форми будівель до прямокутної.
 4. Охарактеризуйте основні архітектурні надбання Хетського царства.
- 15
5. Охарактеризуйте процеси формотворення у Месопотамії: від храму на платформі до зіккурата – високі східчасті башти.
 6. Основні характеристики містобудування древнього світу на прикладі м. Урі та м.Вавилон.
 7. Конструктивні та художні прийоми асиро-вавилонської архітектури. 8. Основна характеристика давньоєгипетських будівель. Перехід від мастаби до піраміди.
 9. Еволюція пірамід у Др. Єгипті.
 10. Охарактеризуйте конструктивні рішення перших наземних храмів у Др. Єгипті. 11. Архітектурні ансамблі Др. Єгипту Нового Царства.
 12. Значення архітектури Давнього Єгипту для розвитку всесвітньої архітектури: просторова композиція, прийоми будівництва, тектоніка.
 13. Вплив традицій кочової культури персів на архітектуру Персеполя. 14. Розвиток купольних конструкцій і склепінь із цегли при будівництві палацових будинків в Давньому Ірані.
 15. Охарактеризуйте термін «пасаргади».
 16. Містобудування: Крит, Троя. Мікенська культура.
 17. Основна характеристика архітектури Др. Греції.
 18. Давньогрецький ордер.
 19. Тектоніка та антропоморфність давньогрецьких храмів.
 20. Охарактеризуйте давньогрецькі типи храмів.
 21. Розкрийте поняття: гіпостиль, перестиль.
 22. Містобудування у Др. Греції. Поліси. Акрополь.
 23. Основні інженерні та архітектурні надбання Др. Риму.
 24. Порівняльна характеристика римського та грецького храмів.
 25. Охарактеризуйте етапи удосконалення арки та склепінь у Др. Римі.
 26. Архітектура Римської імперії.
 27. Охарактеризуйте основні типи споруд у Давній Індії.
 28. Багатоповерхова архітектура Китаю та Японії.
 29. Особливості китайського ордеру.
 30. Садово-паркова архітектура Сходу.
 31. Коротка характеристика міст-держав (Тікаль, Теотіхуакан, Теночтітлан), культових ансамблів і храмів майя, тольтеків, ацтеків (ансамблі скельних святилищ у Маліналко Храм Кецалькоатля у Теотіхуакані), інків.
 32. Вплив Візантійської архітектури на розвиток будівництва у Європі.
 33. Купольні та хрестово-купольні храми.
 34. Загальна характеристика ранньохристиянської архітектури.
 35. Архітектурні особливості Собору св. Софії у Константинополі.
 36. Фортифікаційні споруди м. Константинополь.
 37. Розвиток візантійського досвіду будівництва купольних споруджень. 38. Вироблення архітектурних типів культових споруд в Арабському Халіфаті: мечетей,

медресе, мавзолеїв, мінаретів.

39. Планування міст Середньої Азії.
40. Загальна характеристика архітектури епохи Каролінгів.
41. Загальна характеристика архітектури Оттонівського періоду.
42. Основні складові ранньороманського храму.
43. Еволюція архітектури: від дороманської до романської.
44. Міста раннього середньовіччя.
45. Загальна характеристика готичної архітектури.
46. Сильові особливості готичної архітектури Франції, Німеччини та Англії.
47. Іспанська готика, її близькість традиціям мавританської архітектури.
48. Які основні риси бароко в архітектурі Європи XVII–XVIII ст.?
49. У чому полягає протиставлення бароко та класицизму?

16

50. Як бароко та класицизм взаємодіяли у європейських країнах?
51. Назвіть найвідоміших архітекторів бароко.
52. Які приклади класицизму в архітектурі можна вважати еталонними?
53. У чому полягає спадщина архітекторів-«геніїв епохи»?
54. Хто з архітекторів XVIII ст. найбільше вплинув на подальший розвиток архітектури?
55. Які основні біографічні риси життя Кристофера Рена?
56. Як життя і творчість Ет'єна Булле відобразились у теоретичних проектах?
57. Що характеризує неокласицизм як стиль?
58. У чому полягають відмінності неокласицизму від класицизму XVII–XVIII ст.?
59. Які європейські міста зберегли найбільші зразки неокласичної архітектури?
60. Які особливості колоніальної архітектури XIX ст.?
61. Як архітектура Просвітництва вплинула на розвиток міст?
62. Назвіть приклади архітектури в колоніях, що відображають європейські впливи.
63. Які принципи китайської традиційної архітектури?
64. У чому полягають особливості японської архітектури?
65. Як східна архітектура вплинула на європейське мистецтво?
66. Які основні риси історизму та еkleктики?
67. Чим відрізняються неостилі від еkleктики?
68. Які урбаністичні процеси відбувалися у Лондоні XIX ст.?
69. Як перебудова Парижа за Османа вплинула на розвиток європейських міст?
70. Які особливості містобудування Відня XIX ст.?
71. Які відкриття в інженерії дозволили використовувати залізо і скло?
72. Які перші інженерні споруди XIX ст. стали символами епохи?
73. Які риси стилю модерн/арт-нуво?
74. Назвіть провідних архітекторів модерну в Європі.
75. У чому полягає унікальність творчості Антоніо Гауді?
76. Які риси натуралізму простежуються в архітектурі Гауді?
77. Як розвивалася американська архітектура XIX ст.?
78. Які причини появи перших хмарочосів?
79. У чому полягає «корпоративна естетика» в архітектурі?
80. Які соціальні утопії XIX ст. знайшли відображення в містобудуванні?
81. Як формувалася архітектурна освіта у XIX ст.?
82. Які основні риси архітектури XX ст. можна виділити?
83. Як Перша світова війна вплинула на архітектуру?
84. Які соціальні зміни 1920-х років вплинули на архітектурні задачі?
85. Які риси має стиль арт-деко?
86. У чому полягала спадкоємність École des Beaux-Arts у XX ст.?
87. Які основні ідеї модернізму в буржуазних демократіях?

88. Як ідеологія «холодної війни» відобразилася в архітектурі різних блоків?
 89. Які характерні риси бруталізму та необруталізму?
 90. Як технологічна еволюція вплинула на розвиток висотного будівництва у ХХ ст.?

Зарахування результатів неформальної освіти

Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №16 від 25 листопада 2024 року) (https://www.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok_vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf) у процесі вивчення дисципліни здобувачу освіти може

17

бути зараховано до 25% балів, отриманих за результатами неформальної та/або інформальної освіти з проблем, що відповідають тематиці курсу. Форми інформальної освіти під час вивчення дисципліни «Історія архітектури і містобудування»: проведення екскурсій, одноразові лекції, відеоуроки, медіа-консультації, спілкування з колегами, читання спеціалізованих журналів, телебачення, відео, незаплановані випадкові бесіди.

Рекомендована література

1. Коптева Г. Л. Конспект лекцій з курсу «Історія мистецтв, архітектури та містобудування»: середини ХІХ – початку ХХ ст. (для студентів 4 курсу денної форми навчання напряму підготовки 6.060102 – «Архітектура» спеціальності – «Містобудування») / Г. Л. Коптева; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2012 – 157 с.
2. Єрошкіна О.О. Епоха класицизму. Архітектура, містобудування, мистецтво Франції, Англії, Німеччини, Італії, України і Росії ХVІІІ ст. Конспект лекцій для студентів 3 курсу, VI семестр – Харків: ХНАМГ, 2008.
3. Криворучко О.Ю. Сучасна архітектура: Термінологічний словник. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2008. – 136 с.
4. Історія української архітектури (Ю.С.Асеєв, В.В.Вечерський, О.М.Годованюк та ін.) За ред. В.І.Тимофієнка. - К.: Техніка, 2003.- 471с.
5. Стародубцева Л.В. Архітектура постмодернізму: Історія. Теорія. Практика: Посіб. для студентів архіт. спец. вищ. навч. закл. – К.: Спалах, 1998. – 208 с.
6. Torabi Z. Effective Factors in Shaping the Identity of Architecture / Z. Torabi, S. Brahman.// Middle-East Journal of Scientific Research. – 2013. – №15. – P. 106– 113. 7. Bradley C. Stimulus-Response Behaviorism: Modernism’s Ideological Unconscious [Електронний ресурс] / Clissold Bradley // Modernist Studies Association (MSA 8) Conference in Tulsa. – 2006. – Режим доступу: <http://www.utulsa.edu/jjq/msa8/files /MSA8%20Program.pdf>
8. A Pattern Language: Towns, Buildings, Construction (Center for Environmental Structure) / [C. Alexander, S. Ishikawa, M. Silvestein та ін.]. – Oxford: Oxford University Press, 1977. – 1171 p.
9. Norberg-Schulz C. Intentions in Architecture / Christian Norberg-Schulz. – Cambridge: MIT Press, 1968. – 296 p. 47. Norberg-Schulz C. Genius Loci: Towards a Phenomenology of Architecture / Chr. Norberg-Schulz. - New York: Rizzoli, 1979. – 216 p.

10. Ruskin, J. Selected Writings / J. Ruskin; [edited by Dinah Birch]. – Oxford: Oxford University Press, 2009. – 368 p. – (Oxford World's Classics).

Покликання на інформаційні ресурси в інтернеті, відео-лекції, інше методичне електронне забезпечення:

1. Баланюк Ю.С. Історія архітектури і містобудування: метод. рек. до семінарських занять / укл.: Ю. С. Баланюк. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 28 с. <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6656>
2. Баланюк Ю.С. Історія архітектури і містобудування: тексти лекцій / роз.: Ю. С. Баланюк. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 119 с. <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7008>

18

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагиату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf

WORKING PROGRAM

Mandatory discipline

History of Architecture and Urban Planning

Type of Course: Mandatory

Educational and Professional Program: Architecture and Urban Planning

Specialty: 191 Architecture and Urban Planning

Field of Knowledge: 19 Architecture and Construction

Level of Higher Education: First (Bachelor's)

Language of Instruction: Ukrainian, English

The goal of the discipline "History of Architecture and Urban Planning" is to

study the key stages in the development of architecture across the world in line with changes in socio-economic formations, as well as to teach students to understand the patterns of the development of function and form, and the social role of architecture as a means of material and spiritual organization of society. The objectives of the discipline are:

- To teach higher education students to understand the influence of social political and ideological situations prevailing in a given economic formation on the development of art and architecture.
- To provide students with knowledge about the evolution of construction techniques, structural solutions, and the architectural-planning and urban approaches of major architectural monuments, complexes, settlements, and cities.
- To enable students to master professional terminology.

As a result of studying this academic discipline, students should:

19

Know:

- The architectural-planning and urban approaches of major architectural monuments, complexes, settlements, and cities.
- Professional terminology, methods of identifying historical objects of art, architecture, and urban planning.
- How to use knowledge of the history of architecture and urban planning in architectural and urban design practices, as well as in identifying problems and substantiating project decisions in reconstruction, renovation, and restoration works.

Be able to:

- Professionally navigate the history of art, the planning of historical cities, and towns.
- Apply basic categories, terms, specific facts, concepts, and principles of the development of global architectural and urban history.
- Recognize development periods, styles of epochs, and generalize the unique aspects of the historical development of architectural concepts.
- Create terminological glossaries for research and design topics in the field of architecture and urban planning history.
- Analyze historical objects of architecture and urban planning and conduct historical-architectural and art-historical attribution of works of architecture and art.
- Create detailed and systematic descriptions of works of architecture and fine art.
- Distinguish the most renowned works of art and their authors. · Apply historical experience to develop strategies for historic and cultural heritage objects and assess the quality of project decisions.

Learning Outcomes

The "History of Architecture and Urban Planning" discipline is aimed at ensuring the acquisition of the following general and specialized competencies: **General**

Competencies (GC):

GC01: Knowledge and understanding of the field and professional activity.

GC02: Ability to identify, pose, and solve problems.

GC06: Ability to act based on ethical considerations.

GC07: Ability to make informed decisions.

GC10: Ability to preserve and enhance moral, cultural, and scientific values and achievements based on understanding history and the patterns of subject area development, including their role in societal, technical, and technological evolution.

Specialized Competencies:

SC01: Understanding the socio-economic and cultural aspects of architecture and urban planning.

SC03: Awareness of the evolution of historical and contemporary styles in architecture, urban planning, art, and design in Ukraine and abroad.

20

SC05: Ability to analyze and assess natural, climatic, ecological, engineering technical, socio-demographic, and architectural-urban conditions of architectural design.

SC07: Understanding the main laws and principles of architectural-urban composition, artistic image creation, and style development in the process of designing buildings, structures, urban, architectural-environmental, and landscape objects.

SC08: Understanding the theoretical and methodological foundations of architectural design of buildings, structures, urban, architectural-environmental, and landscape objects.

Program Learning Outcomes (LO):

As a result of mastering the course content, students are expected to acquire the following program learning outcomes:

LO02: Know the fundamental principles and methods of architectural-urban activities.

LO03: Apply theories and methods from physics, mathematics, natural sciences, technical, and humanities disciplines to solve complex architectural and urban challenges.

LO04: Assess factors and requirements shaping the prerequisites for architectural-urban design.

LO05: Use core theories of design, reconstruction, and restoration of architectural-urban, architectural-environmental, and landscape objects, along with modern methods and technologies, for solving complex architectural and urban challenges.

LO12: Apply contemporary theoretical, methodological, and typological approaches to solving problems related to the formation and development of architectural-urban and landscape environments.

LO16: Understand the socio-economic, ecological, ethical, and aesthetic consequences of proposed solutions in the field of urban planning and architecture.
LO19: Organize presentations and discussions of projects related to architectural-urban and landscape environments.

Description of the Content of the Syllabus

General Information

Кількість Кількість годин

Form of Study

	Semester		lectures	practicals	seminary	Independent	work	Individual	Assessment
Year	hours	credit ^s	I	Laborat	work	dent	work	Type of	Final

Full-time 1-2 48 240 60 - 60 - 120 - Exam

Structure of the Course Content

Topic / Module	Total hours	Lectures	Seminars	Practical	Individual	Self-study
Topic 1. Introduction to the course. Subject matter.	5	2	-	-	-	3
Topic 2. Primitive architecture : from caves to megaliths.	5	2	-	-	-	3
Topic 3. Architecture of Mesopotamia and the Near East.	7	2	2	-	-	3

Topic 4. Architectu re of Ancient Egypt.	7	2	2	-	-	3
Topic 5. India, China and Pre Columbian America: typology of temples, sacred space.	6	-	3	-	-	3
Total for Module 1	30	8	7	-	-	15
Content Module 2	Hours total	Lectures	Seminars	Practical	Individual	Self-study
Topic 6. Architectu re of Ancient Greece.	6	2	1	-	-	3
Topic 7. Architectu re of Ancient Rome.	6	2	1	-	-	3
Topic 8. Early Christian architecture.	7	3	1	-	-	3
Topic 9. Byzantine architecture.	5	-	2	-	-	3

Topic 10. Architectu re of the Medieval East: the Islamic world.	6	-	3	-	-	3
---	---	---	---	---	---	---

Total for Module 2	30	7	8	-	-	15
Total for Modules 1-2	60	15	15	-	-	30
Semester II						
Content Module 3	Hours total	Lectures	Seminars	Practical	Individual	Self-study
Topic 11. Romanesque : architecture of monasteries and castles.	7	2	2	-	-	3
Topic 12. Gothic in France and Northern Europe.	7	2	2	-	-	3
Topic 13. Medieval architecture of Italy and European urbanism.	5	2	2	-	-	3
Topic 14. Renaissance architecture in Italy.	6	1	1	-	-	3
Topic 15. Italian architecture of the 16th-17th centuries: from Mannerism to Baroque.	5	1	-	-	-	3
Total for Module 3	30	8	7	-	-	15
Content Module 4	Hours total	Lectures	Seminars	Practical	Individual	Self-study

Topic 16. Baroque and Classicism : opposition and interaction in European architecture of	7	2	2	-	-	3
---	---	---	---	---	---	---

the 17th-18th centuries.						
Topic 17. Geniuses of the era: life and creative legacy.	7	2	2	-	-	3
Topic 18. Neoclassic al architectur e.	5	2	-	-	-	3
Topic 19. Colonial architecture and Enlightenme nt architecture.	5	-	2	-	-	3
Topic 20. Architectu re of the East: China and Japan.	6	1	2	-	-	3
Total for Module 4	30	7	8	-	-	15
Total for Modules 3-4	60	15	15	-	-	30
Total hours	120	30	30	-	-	60

for the year						
Semester III						
Content Module 5	Hours total	Lectures	Seminars	Practical	Individual	Self-study
Topic 21. Eclecticism, Neo-styles, Historicism.	7	2	2	-	-	3
Topic 22. Urbanism of the Industrial Age: London, Paris, Vienna.	6	1	2	-	-	3
Topic 23. Engineering architecture: iron, glass, technology.	6	2	1	-	-	3
Topic 24. Art Nouveau in Europe.	7	2	2	-	-	3
Topic 25. Antoni Gaudí: poetics of form and naturalism.	4	1	-	-	-	3

24

Total for Module 5	30	8	7	-	-	15
Content Module 6	Hours total	Lectures	Seminars	Practical	Individual	Self-study

Topic 26. American architecture of the 19th century.	7	2	2	-	-	3
Topic 27. Skyscrap ers, corporate aesthetics.	5	-	2	-	-	3
Topic 28. Social utopias and the industrial city of the 19th century.	7	2	2	-	-	3
Topic 29. Formation of architectur al education.	6	1	2	-	-	3
Topic 30. General overview of 20th-centu ry architectur e.	5	2	-	-	-	3
Total for Module 6	30	7	8	-	-	15
Total for Modules 5-6	60	15	15	-	-	30
Total hours for the year	120	30	30	-	-	60
Semester IV						
Content Module 7	Hours total	Lectures	Seminars	Practical	Individual	Self-study

Topic 31. The First World War and the birth of new architecture.	7	2	2	-	-	3
Topic 32. Social changes of the 1920s and architectural tasks.	6	2	1	-	-	3
Topic 33. Art Deco as the hedonism of	6	1	2	-	-	3

25

the interwar period.						
Topic 34. Continuation of the École des Beaux Arts traditions in the 20th century.	6	1	2	-	-	3
Topic 35. Modernism in bourgeois democracies.	5	2	-	-	-	3
Total for Module 7	30	8	7	-	-	15
Content Module 8	Hours total	Lectures	Seminars	Practical	Individual	Self-study
Topic 36. The Cold War in	7	2	2	-	-	3

architecture.						
Topic 37. Brutalism and Neo Brutalism.	5	-	2	-	-	3
Topic 38. Crisis of Modernism and the changed attitude to context.	7	2	2	-	-	3
Topic 39. The most important architectura l schools of the 20th century.	6	1	2	-	-	3
Topic 40. Technologic al evolution of high-rise construction.	5	2	-	-	-	3
Total for Module 8	30	7	8	-	-	15
Total for Modules 7-8	60	15	15	-	-	30
Total hours for the year	120	30	30	-	-	60

Topics for Seminar Classes with a List of Questions

Topic	Questions
-------	-----------

<p>Topic 3. Architecture of Mesopotamia and the Near East</p>	<p>Main types of structures (ziggurats, palaces, city fortifications) and their function. Use of materials and structural features (clay, mudbrick, arches, vaults). Symbolism and influence of Mesopotamian</p>
---	--

	architecture on the further development of the region.
Topic 4. Architecture of Ancient Egypt	Pyramids and funerary architecture: evolution from mastabas to pyramids and the 'Valley of the Kings'. The temple of Karnak – structure and ideology. Rock temple of Ramses II at Abu Simbel – symbolism and construction technique.
Topic 5. India, China and Pre-Columbian America: typology of temples, sacred space	Temple architecture of Ancient India – features of Hindu and Buddhist temples (stupas, cave temples, Dravidian and Nagara styles). Early Chinese architecture – dou-gong, formation of the pagoda (White Horse Pagoda (1st–2nd c.), Wild Goose Pagoda (7th c.)). Sacred space of Pre-Columbian America – pyramids and ritual centers of the Maya, Aztecs, and Incas. Comparison of sacred space – common features and differences in worldviews, human and divine concepts in the architecture of these cultures.
Topic 6. Architecture of Ancient Greece	The Parthenon on the Acropolis of Athens – architectural and ideological features. The Theatre at Epidaurus – spatial solution and acoustics.
Topic 7. Architecture of Ancient Rome	The Colosseum – structural innovations and role in social life. Roman baths (e.g., Baths of Caracalla) – leisure spaces and engineering solutions.
Topic 8. Early Christian architecture	The Basilica of Santa Sabina in Rome – spatial solution and symbolism. The Mausoleum of Galla Placidia in Ravenna – combination of architecture and mosaic decoration.
Topic 9. Byzantine architecture	Hagia Sophia in Constantinople – architectural innovations and the image of the 'heavenly temple'. Formation and spread of the cross-in-square church – structural and symbolic features. Domed architecture of the Balkans and Transcaucasia – regional differences and Byzantine influence.

<p>Topic 10. Architecture of the Medieval East: the Islamic world</p>	<p>Architecture of the early Caliphates – development of the mosque in the Umayyad and Abbasid Caliphates (Umayyad Mosque in Damascus, Great Mosque in Samarra).</p>
---	--

	<p>Typology of mosques – planning schemes (hypostyle, four-iwan, central-dome) and their evolution in different regions of the Islamic world. Palace and public architecture of Islam – Alhambra, madrasas, caravanserais as centers of culture and life. Decorative and artistic design – arabesque, calligraphy, mosaics, tiles, and the role of ornament in sacred and secular space.</p>
<p>Topic 11. Romanesque: architecture of monasteries and castles</p>	<p>Romanesque burgs – structure, functions and examples (Carcassonne, Nuremberg). Urban planning of the Romanesque era – formation of the medieval city, fortifications and squares. Hohenstaufen Castle in Swabia and Marburg Castle – defensive and residential functions.</p>
<p>Topic 12. Gothic in France and Northern Europe</p>	<p>Chartres Cathedral – architectural features and stained glass as the 'Bible in glass'. Town Hall in Bruges and civic Gothic of Flanders – role of public buildings in Northern Europe. Brick Gothic of the Baltic region (Lübeck, Wismar, Stralsund) – characteristic features and examples.</p>
<p>Topic 13. Medieval architecture of Italy and European urbanism</p>	<p>Communal squares of Italy (Piazza del Campo in Siena, Piazza San Marco in Venice) – organization of public space. Medieval fortified city – planning, walls and gates (examples: Carcassonne, Lucca). Trade and crafts as a factor in medieval city formation – markets, guilds, merchants' quarters.</p>
<p>Topic 14. Renaissance architecture in Italy</p>	<p>Dome of Santa Maria del Fiore in Florence (Brunelleschi) – engineering innovations and symbol of the era. Palazzo Medici-Riccardi in Florence – a new type of urban palace.</p>

<p>Topic 16. Baroque and Classicism: opposition and interaction in European architecture of the 17th–18th centuries</p>	<p>Baroque spatial dynamics and ceiling paintings – illusion of infinity and theatricality of sacred interiors. Classicism as 'architecture of reason' – the order system, symmetry, influence of antiquity. Academicism of the 17th–18th centuries – the role of art and architecture academies in shaping the canon and contrasting Baroque.</p>
<p>Topic 17. Geniuses of the era: life and creative legacy</p>	<p>Francesco Borromini and the radical language of Baroque – dynamics of form and spatial innovation (San Carlo alle Quattro Fontane, Sant'Ivo alla Sapienza). Carlo Rainaldi and the transition from Baroque to Classicism in Rome – churches of</p>

	<p>Sant'Agnese in Agone and Santa Maria in Campitelli. Claude Perrault and French Classicism: the eastern façade of the Louvre as a manifesto of the architecture of reason.</p>
<p>Topic 19. Colonial architecture and Enlightenment architecture</p>	<p>Mexico City and Lima – Spanish urban planning in Latin America (Plaza Mayor, cathedrals). Baroque in Brazil – churches of Ouro Preto and works of Aleijadinho. British India – combination of European forms and local traditions (Calcutta, Madras). French and British Africa – forts, administrative centers and religious buildings (Saint-Louis in Senegal, Cape Town).</p>
<p>Topic 20. Architecture of the East: China and Japan</p>	<p>Forbidden City in Beijing (15th c.) – the imperial palace as reflection of cosmology and power. Buddhist architecture of China and Japan – development of pagodas and monastic complexes. Japanese castles of the Shogunate era (16th– 17th c.) – defensive and residential architecture (Himeji, Nijo).</p>

<p>Topic 21. Eclecticism, Neo-styles, Historicism</p>	<p>Neo-Gothic of the 19th century – from Romanticism to symbol of national identity (Cologne Cathedral, Westminster Palace). Neo-Renaissance and Neo-Baroque – urban representative architecture (opera houses, museums, town halls). Neo-Byzantine and Neo-Romanesque styles – religious architecture and search for 'national origins'.</p>
<p>Topic 22. Urbanism of the Industrial Age: London, Paris, Vienna</p>	<p>Historicism in urban planning – eclectic ensembles and 'stylization of the past' (Vienna – Ringstrasse, Paris – Haussmann reconstruction). Residential development of the industrial era – from workers' barracks and tenements to apartment buildings and early social projects. Public spaces of the industrial city – parks, exhibition complexes and new building types (Crystal Palace in London, urban parks of Paris and Vienna).</p>
<p>Topic 23. Engineering architecture: iron, glass, technology</p>	<p>New materials and structures of the 19th century – use of iron and glass, emergence of large engineering structures. Formation of new building types – railway stations, bridges, exhibition pavilions as symbols of the industrial age.</p>
<p>Topic 24. Art Nouveau in Europe</p>	<p>Victor Horta and Brussels Art Nouveau – 'Tassel House' and interiors as synthesis of arts.</p>

	<p>Gustav Klimt and Otto Wagner in Vienna – architecture and decorative art from 'Secession' to urban projects. Hector Guimard in Paris – Paris Metro stations as symbols of French Art Nouveau.</p>
--	--

<p>Topic 26. American architecture of the 19th century</p>	<p>Residential architecture of the 19th century – Victorian houses and 'brownstones' as a type of urban environment.</p> <p>The Opera House in New York and other public buildings – Neo-styles in US architecture.</p> <p>Brooklyn Bridge (John and Washington Roebling, 1883) – an engineering symbol of American progress.</p>
<p>Topic 27. Skyscrapers, corporate aesthetics</p>	<p>Chicago School – birth of the skyscraper, steel frames and glass facades.</p> <p>New York in the 1920s–1930s – skyscrapers as symbols of corporate power (Woolworth Building, Chrysler Building, Empire State Building).</p> <p>Corporate architecture of the first half of the 20th century – role of banks, insurance companies and stock exchanges in forming new building types.</p>
<p>Topic 28. Social utopias and the industrial city of the 19th century</p>	<p>Origins of 19th-century social utopianism – industrialization, urbanization.</p> <p>Ebenezer Howard and the concept of the 'Garden City' – utopia of harmony between nature and city.</p> <p>Tony Garnier and the 'Industrial City' – project as vision of socially oriented urbanism.</p>
<p>Topic 29. Formation of architectural education</p>	<p>École des Beaux-Arts in Paris – formation of the academic system of architectural education in Europe.</p> <p>Polytechnic schools of the 19th century in Germany and Austria – combination of architecture and engineering disciplines. Architectural education in 19th-century England – professional societies, private schools and the role of RIBA.</p>
<p>Topic 31. World War I and the birth of new architecture</p>	<p>Impact of World War I on the destruction and reconstruction of European cities (Reims, Ypres, Verdun).</p> <p>New materials and technologies in military construction – concrete, prefabricated structures, fortifications.</p> <p>Formation of modernist ideas after the war – Bauhaus in Germany and the search for</p>

	'new architecture'.
Topic 32. Social changes of the 1920s and architectural tasks	Karl-Marx-Hof housing complex in Vienna (1927–1930) – symbol of social housing of the 1920s. Architecture of new types of public buildings

	– houses of culture, schools, workers' clubs reflecting new social needs.
Topic 33. Art Deco as the hedonism of the interwar period	New York skyscrapers in Art Deco style – Chrysler Building, Rockefeller Center as symbols of luxury and corporate prestige. Art Deco in interiors and design – geometry, expensive materials, cult of aesthetic pleasure. World Exhibitions of the 1920s–1930s (Paris 1925, New York 1939) – spread of the style and its international image.
Topic 34. Continuation of the École des Beaux-Arts traditions in the 20th century	Library of Congress in Washington (Thomas Jefferson Building, 1897) – academic legacy of École des Beaux-Arts in the US. Grand Central Terminal in New York (1913) – Beaux-Arts as style of transport infrastructure. Palace of the Legion of Honor in San Francisco (1924) – neoclassical interpretation of Beaux-Arts in the interwar period.
Topic 36. The Cold War in architecture	Seagram Building in New York (1958, Mies van der Rohe) – International Style and corporate aesthetics as expression of American modernist power. Capitol Complex in Chandigarh (1950s, Le Corbusier) – India as field of ideological rivalry and showcase of modernism. Buckminster Fuller's American Pavilion at Expo 67 in Montreal – 'space age' architecture and technological optimism.

<p>Topic 37. Brutalism and Neo-Brutalism</p>	<p>Origins of Brutalism – Le Corbusier and Unité d’Habitation in Marseilles as manifesto of new housing (1947–1952). British Neo-Brutalism – Hunstanton School (1954, Alison and Peter Smithson) and Barbican in London. Brutalism in public architecture of the 1960s– 1970s – Cambridge Library, Boston City Hall, National Theatre in London.</p>
<p>Topic 38. Crisis of Modernism and changed attitude to context</p>	<p>'Death of Modernism': criticism of functionalism after demolition of Pruitt-Igoe housing complex (St. Louis, 1972). Robert Venturi 'Complexity and Contradiction in Architecture' (1966) – origins of postmodern sensitivity. Aldo Rossi 'The Architecture of the City' (1966) – return to historical context and city typology.</p>
<p>Topic 39. The most important architectural schools of the 20th century</p>	<p>Bauhaus in Germany – integration of art, design and architecture as foundation of modernism. Chicago Institute of Architecture and Chicago School – development of American modernism. AA School (Architectural Association) in</p>

	<p>London – center of innovative ideas in the second half of the 20th century.</p>
--	--

The value of a completed seminar assignment is 5 points. A student can receive an "excellent" grade if the work is completed without significant errors, includes a justification of the decisions made, and references normative literature. A "good" grade is awarded if the work/task is completed at an average level, with minor errors present, but the overall solution satisfies the task's requirements. A "satisfactory" grade is given if the student understands the task but performs the assignment at a low level (fails to understand key terms, does not complete the task, or makes significant errors).

The quality of seminar assignments allows for the evaluation of the student’s independent research, the use of additional sources of educational, methodological, and normative literature.

Assignments for Students' Independent Work

- № Topics Type of work
1. Architecture of the First Civilizations Review of Literary Sources.
 2. Architecture of Mesopotamia Take Notes. Highlight the Main Historical Periods.
 3. Architecture of Ancient Egypt Take Notes. Make Presentations on the Topic.
 4. Architecture of Persia Review of Literary Sources. 5. Ancient Architecture of the Aegean World Review of Literary Sources. Make presentation.
 6. Architecture of Ancient Greece Make Presentations on the Topic. 7. Architecture of Ancient Rome Take Notes. Make Presentations on the Topic.
 8. Architecture of Southeast Asian Countries, Central and South America Take Notes. Make Presentations on the Topic.
 9. Architecture of Byzantium Take Notes. Make Presentations on the Topic.
 10. Architecture of the Arab Caliphate Take Notes. Make Presentations on the Topic.
 11. Romanesque Architecture Take Notes. Make Presentations on the Topic.
 12. Gothic Architecture Review of Literary Sources. Make presentation.
 13. Renaissance Architecture Take Notes. Make Presentations on the Topic.
 14. Baroque and Classicism Architecture Take Notes. Make Presentations on the Topic.
 15. Neoclassical Architecture Take Notes. Make Presentations on the Topic.
 16. Architecture of the Era of Eclecticism Review of Literary Sources. Make presentation.
and Art Nouveau
 17. Global Architecture of the Modernist Era Take Notes. Make Presentations on the Topic.
 18. Architecture of the Late 20th Century Take Notes. Make Presentations on the Topic.
 19. New Stylistic Directions in Architecture Review of Literary Sources. Make presentation.

32

Assessment of Students' Independent Work is also conducted through testing

in the Moodle e-learning system. The list of test questions can be accessed in the Moodle e-learning system or directly from the instructor.

Criteria for Evaluating Independent Work

Assignments for Independent Study included in the content modules are taken into account in the ongoing assessment system. Completing independent work is assessed with 2 points. The maximum score for completing a test for each topic of the content module is 5 points.

Teaching Methods

The methods of teaching the discipline "History of Architecture and Urban Planning" include: Lectures, Illustrative explanations with the use of computer technology, Practical tasks, Assignments for independent work.

Lectures provide a consistent and systematic presentation of each topic within the course. Visual illustrations are displayed using a projector to enhance perception and understanding of the material. Lectures are closely integrated with other types of academic activities and serve as a foundation for deepening and systematizing the knowledge acquired by students during classroom and extracurricular study.

Practical classes include student presentations with oral reports. These sessions develop skills for applying theoretical knowledge through individually assigned tasks.

Control and Evaluation System

The system of evaluation includes the following control methods: Oral control (e.g., Q&A during class), Written/graphical control (e.g., completing written tasks or tests), Testing, Self-assessment (students are provided with a list of questions corresponding to lecture content for self-checking).

Forms of Control

The evaluation system for the course "History of Architecture and Urban Planning" includes the following forms: Ongoing control, Module control, Final assessment.

33

Ongoing and module assessments are based on a rating system that evaluates students' knowledge, skills, and abilities across individual content modules and their components.

Students' knowledge is evaluated through practical classes, module control tests, and the final credit.

Criteria for Assessing Learning Achievements

Students' learning achievements are assessed based on the completeness and clarity of responses during each stage of evaluation. The criteria are as follows:

Comprehensive understanding of the material, Accuracy and clarity in presenting answers, Practical application of theoretical knowledge in solving tasks.

List of Questions for Self-Assessment and Final Evaluation of Students' Learning Achievements

1. Characterize the architecture of early class societies.
 2. Define and describe the terms: dolmens, cromlechs, alignments.
 3. Early cave and open settlements made of stone (adobe) houses. Reasons for the transition from round to rectangular building forms.
 4. Characterize the main architectural achievements of the Hittite kingdom. 5. Describe the processes of form-making in Mesopotamia: from the temple on a platform to the ziggurat – high stepped towers.
 6. Main characteristics of ancient city planning using Ur and Babylon as examples.
 7. Structural and artistic techniques of Assyro-Babylonian architecture.
 8. Main characteristics of ancient Egyptian buildings. Transition from mastaba to pyramid.
 9. Evolution of pyramids in Ancient Egypt.
 10. Characterize the structural solutions of the first ground temples in Ancient Egypt. 11. Architectural ensembles of the New Kingdom of Ancient Egypt.
 12. Significance of Ancient Egyptian architecture for the development of world architecture: spatial composition, construction techniques, tectonics.
 13. Influence of nomadic Persian culture on the architecture of Persepolis. 14. Development of domed and vaulted brick structures in the construction of palaces in Ancient Iran.
 15. Characterize the term “Pasargadae.”
 16. Urban planning: Crete, Troy, Mycenaean culture.
 17. Main characteristics of Ancient Greek architecture.
 18. The Greek order.
 19. Tectonics and anthropomorphism of ancient Greek temples.
 20. Characterize the types of ancient Greek temples.
 21. Explain the concepts: hypostyle, peristyle.
 22. Urban planning in Ancient Greece. Polis. Acropolis.
 23. Main engineering and architectural achievements of Ancient Rome.
 24. Comparative characteristics of Roman and Greek temples.
 25. Stages of the improvement of the arch and vault in Ancient Rome.
 26. Architecture of the Roman Empire.
 27. Characterize the main building types of Ancient India.
 28. Multi-story architecture of China and Japan.
 29. Features of the Chinese order.
 30. Garden and park architecture of the East.
- 34
31. Brief characteristics of city-states (Tikal, Teotihuacan, Tenochtitlan), cult complexes and temples of the Maya, Toltecs, Aztecs (rock sanctuaries in Malinalco, the Temple of Quetzalcoatl in Teotihuacan), and Incas.
 32. Influence of Byzantine architecture on the development of construction in Europe. 33. Domed and cross-in-square churches.
 34. General characteristics of Early Christian architecture.
 35. Architectural features of Hagia Sophia in Constantinople.
 36. Fortification structures of Constantinople.
 37. Development of Byzantine experience in building domed structures. 38. Formation of

architectural types of religious buildings in the Arab Caliphate: mosques, madrasas, mausoleums, minarets.

39. Urban planning in Central Asia.
40. General characteristics of Carolingian architecture.
41. General characteristics of Ottonian architecture.
42. Main components of the Early Romanesque church.
43. Evolution of architecture from Pre-Romanesque to Romanesque.
44. Cities of the Early Middle Ages.
45. General characteristics of Gothic architecture.
46. Stylistic features of Gothic architecture in France, Germany, and England.
47. Spanish Gothic and its proximity to Moorish architectural traditions.
48. What are the main features of Baroque architecture in Europe in the 17th–18th centuries?
49. What is the opposition between Baroque and Classicism?
50. How did Baroque and Classicism interact in European countries?
51. Name the most famous Baroque architects.
52. Which examples of Classicism in architecture can be considered exemplary?
53. What is the legacy of the “genius architects” of the era?
54. Which 18th-century architect most influenced the further development of architecture?
55. What are the key biographical facts of Christopher Wren’s life?
56. How were Étienne-Louis Boullée’s life and work reflected in his theoretical projects?
57. What characterizes Neoclassicism as a style?
58. What are the differences between Neoclassicism and Classicism of the 17th–18th centuries?
59. Which European cities have preserved the greatest examples of Neoclassical architecture?
60. What are the features of Colonial architecture of the 19th century?
61. How did Enlightenment architecture influence the development of cities?
62. Give examples of colonial architecture that reflect European influences.
63. What are the principles of traditional Chinese architecture?
64. What are the features of Japanese architecture?
65. How did Eastern architecture influence European art?
66. What are the main features of Historicism and Eclecticism?
67. How do Neo-styles differ from Eclecticism?
68. What urban processes took place in London in the 19th century?
69. How did Haussmann’s reconstruction of Paris influence the development of European cities?
70. What are the features of Vienna’s urban planning in the 19th century?
71. What engineering discoveries enabled the use of iron and glass?
72. Which early engineering structures of the 19th century became symbols of the era?
73. What are the characteristics of Art Nouveau (Jugendstil)?
74. Name the leading Art Nouveau architects in Europe.
75. What is the uniqueness of Antoni Gaudí’s work?
76. Which features of naturalism can be traced in Gaudí’s architecture?
77. How did American architecture develop in the 19th century?
78. What were the reasons for the emergence of the first skyscrapers?
79. What is meant by “corporate aesthetics” in architecture?
80. Which social utopias of the 19th century were reflected in urban planning?
81. How was architectural education formed in the 19th century?
82. What are the main features of 20th-century architecture?
83. How did the First World War affect architecture?
84. Which social changes of the 1920s influenced architectural tasks?

85. What are the main characteristics of Art Deco style?
86. How was the legacy of the École des Beaux-Arts continued in the 20th century? 87. What were the main ideas of Modernism in bourgeois democracies? 88. How was the ideology of the Cold War reflected in the architecture of different blocs? 89. What are the characteristic features of Brutalism and Neo-Brutalism? 90. How did technological evolution influence the development of high-rise construction in the 20th century?